

(ISSN: 2602-4047)

Toraman, M. & Yangil, M. K. (2026). Ortaokul Öğrencilerinin Hikâye Yazma Becerilerine Yönelik Rubrik: Bir Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 11(32), 264-278.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.2913>

Article Type (Makale Türü): Araştırma Makalesi

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN HİKÂYE YAZMA BECERİLERİNE YÖNELİK RUBRİK ÖNERİSİ: BİR GEÇERLİK VE GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI

Mahmut TORAMAN

Doktora Öğrencisi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, Türkiye, toraman_144@hotmail.com.tr
ORCID: 0000-0003-2786-6341

M. Kürşad YANGİL

Doç. Dr., Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya, Türkiye, mkursad.yangil@dpu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-8110-7325

Gönderim tarihi: 01.06.2026

Kabul tarihi: 16.08.2026

Yayın tarihi: 02.09.2026

Öz

Bu araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin hikâye yazma becerilerini ölçmeye yönelik dereceli puanlama anahtarı geliştirmektir. Hikâye yazma becerisinin geçerli ve güvenilir biçimde değerlendirilmesi, öğrencilerin yazılı anlatım gelişimlerinin izlenmesi ve öğretim sürecinin daha etkili planlanması açısından önem taşımaktadır. Bu doğrultuda araştırmada, uygulamada kullanılabilecek nitelikli bir değerlendirme aracının geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu araştırmanın çalışma grubunu Kütahya ilindeki bir devlet okulunda ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıfta öğrenim gören 20 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sürecinde geliştirilen dereceli puanlama anahtarının geçerlik ve güvenilirliğini belirlemeye yönelik istatistiksel analizler sistematik bir şekilde gerçekleştirilmiştir. İlk olarak hikâye yazma becerisi dereceli puanlama anahtarının kapsam geçerliliği, uzman görüşlerine dayalı olarak Lawshe'nin içerik geçerlik oranı (CVR) yöntemi kullanılarak hesaplanmıştır. Daha sonra hikâye yazma becerisi dereceli puanlama anahtarının yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla temel bileşenler faktör analizi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda alt ölçütlerin üç faktör altında toplandığı tespit edilmiştir. Bu faktörlere "İçerik ve Anlam Bütünlüğü", "Dil ve Anlatım Özellikleri" ve "Biçimsel Düzen" adları verilmiş ve dereceli puanlama anahtarı bu üç temel başlık altında yapılandırılmıştır. Araştırmada ayrıca geliştirilen değerlendirme aracının güvenilirliği farklı analizlerle incelenmiştir. Güvenirlik analizleri Cronbach's Alpha katsayısı kullanılarak yapılmış ve analiz sonucunda güvenilirlik katsayılarının .79 ile .94 arasında değiştiği belirlenmiştir. Puanlayıcılar arasındaki uyumu belirlemek amacıyla hesaplanan Fleiss Kappa katsayılarının ise .73 ile .85 arasında olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen tüm bulgular, geliştirilen hikâye yazma becerisi dereceli puanlama anahtarının geçerli, güvenilir ve nesnel biçimde uygulanabilir bir değerlendirme aracı olduğunu göstermektedir. Yapılan tüm analizlerin sonucunda geçerli ve güvenilir, 3 ana ölçüt ve 16 alt ölçütten oluşan üçlü Likert tipi hikâye yazma becerisi değerlendirme dereceli puanlama anahtarı geliştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Hikaye yazma becerisi, dereceli puanlama anahtarı, geçerlik, güvenilirlik.

Sorumlu Yazar: Doktora öğrencisi Mahmut Toraman, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, toraman_144@hotmail.com.tr.

Etik Kurul Onayı: Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 27.11.2025 tarihli, 2025/11 sayılı toplantısının 35 numaralı kararı ile etik kurulu onayı alınmıştır.

İntihal/Etik: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir.

A VALIDITY AND RELIABILITY STUDY OF A RUBRIC FOR MIDDLE SCHOOL STUDENTS' STORY WRITING

ABSTRACT

The aim of this study was to develop a rubric for assessing the story writing skills of middle school students. Valid and reliable assessment of story writing skills is important for monitoring students' development in written expression and for planning the instructional process more effectively. Accordingly, the study aimed to develop a qualified assessment instrument that could be used effectively in educational settings. The study group consisted of 20 students enrolled in the 5th, 6th, 7th, and 8th grades at a public school in Kütahya, Türkiye. Statistical analyses were systematically conducted to determine the validity and reliability of the rubric developed to assess story writing skills. First, the content validity of the rubric was examined based on expert opinions using Lawshe's Content Validity Ratio (CVR) method. Subsequently, principal component analysis was conducted to determine the construct validity of the rubric. The analysis revealed that the sub-criteria were grouped under three factors. These factors were named "Content and Meaning Coherence," "Language and Expression," and "Formal Organization," and the rubric was structured under these three main dimensions. In addition, the reliability of the developed assessment instrument was examined using different analyses. Reliability analyses were conducted using Cronbach's alpha coefficient, and the coefficients ranged from .79 to .94. Fleiss' kappa coefficients, calculated to determine the agreement among raters, ranged from .73 to .85. Overall, the findings indicated that the developed rubric was a valid, reliable, and objectively applicable assessment instrument for evaluating middle school students' story writing skills. As a result of all analyses, a valid and reliable three-point Likert-type rubric consisting of three main criteria and 16 sub-criteria was developed to assess students' story writing skills.

Keywords: Story writing, skills, rubric, validity, reliability.

GİRİŞ

Yazma becerisi, öğrencilerin dilin yapısını, işlevini ve anlatım olanaklarını etkin biçimde kullanmasını sağlayan temel dil becerilerinden biridir. Yazma, yalnızca dil bilgisi kurallarının uygulanması değil; aynı zamanda düşüncelerin düzenlenmesi, özgün fikirlerin oluşturulması ve bunların anlamlı bir biçimde aktarılması sürecidir (Akyol, 2019). Bu bağlamda hikâye yazma, öğrencilerin yaratıcı düşünme, olay örgüsü kurma, karakterleri betimleme ve duygusal ifadeleri zenginleştirme becerilerini geliştiren önemli bir yazılı anlatım türü olarak öne çıkar. Özellikle ortaokul döneminde hikâye yazma etkinlikleri, öğrencilerin hem yazılı anlatım yeterliliklerini artırmakta hem de dilsel farkındalıklarını derinleştirmektedir (Mert & Karadağ, 2021). Yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesi, öğretmenler açısından çoğu zaman öznel yargılara dayalı bir süreç hâline gelmektedir. Öğrenci metninin biçim, içerik, dil bilgisi ve anlatım yönlerinden çok boyutlu bir yapıya sahip olması; değerlendirmede tutarlılığı zorlaştırmaktadır (Çetinkaya & Taş, 2018). Puanlayıcılar arasındaki farklılıklar, öğrencilerin yazılı performanslarına ilişkin adil ve güvenilir sonuçlar elde edilmesini güçleştirmektedir. Ayrıca ölçütlerin açık ve somut biçimde tanımlanmamış olması, öğrencilere geri bildirim verme sürecinde de belirsizlikler yaratmaktadır. Bu durum, hem öğretim sürecinde hem de ölçme-değerlendirme uygulamalarında standartlaşma ihtiyacını ortaya koymaktadır (Demir & Koca, 2020). Dereceli puanlama anahtarları, öğrencilerin performanslarını belirli ölçütlere göre çok boyutlu biçimde değerlendirmeyi sağlayan sistematik araçlardır (Brookhart, 2018). Rubrikler, hem öğretmenlerin değerlendirme sürecindeki nesnelliğini artırır hem de öğrencilere beklenen performans düzeylerini açık biçimde göstererek öğrenme sürecine rehberlik eder (Moskal, 2000). Yazma becerilerinin değerlendirilmesinde rubriklerin kullanılması, öğrencilerin güçlü ve gelişime açık yönlerinin belirlenmesini kolaylaştırmakta ve dönüt sürecini yapılandırmaktadır (Jonsson & Svingby, 2007). Ayrıca rubrik temelli değerlendirme, öğrenci başarısına ilişkin verilerin güvenilirliğini artırarak eğitimsel kararların daha sağlıklı alınmasına katkı sağlamaktadır (Turgut & Yalçın, 2022). Yazma becerisinin ölçülmesi, dil eğitiminin en karmaşık değerlendirme alanlarından biridir. Yazma ürünleri yalnızca dil bilgilisel doğruluk açısından değil; içerik, yapı, anlatım, tutarlılık, bağdaşıklık ve metin türüne uygunluk gibi çok boyutlu ölçütler üzerinden değerlendirilmektedir (Weigle, 2002). Bu nedenle yazma değerlendirme sürecinde analitik, bütüncül ve süreç odaklı ölçme yaklaşımları birlikte kullanılmaktadır (Hamp-Lyons, 1991). Geleneksel değerlendirme anlayışı yalnızca nihai ürünü esas alırken, çağdaş yaklaşımlar yazma sürecinin tüm aşamalarını değerlendirmeye dâhil etmektedir. Bu bağlamda süreç-tür temelli yazma öğretimi, ölçme ve değerlendirme anlayışında da köklü bir dönüşüm yaratmıştır (Hyland, 2003; Badger & White, 2000).

Alan yazında yazma becerilerinin değerlendirilmesine yönelik pek çok rubrik geliştirme çalışması yer almaktadır. Örneğin, Arslan (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ortaokul düzeyindeki öğrencilerin yazma performanslarını değerlendirmek için geliştirilen rubriğin, öğretmenler arası puanlama tutarlılığını artırdığı görülmüştür. Benzer biçimde, Tok & Kandemir (2019) yazılı anlatım rubriği kullanımıyla öğrencilerin yazma kaygılarının azaldığını ve öz değerlendirme becerilerinin geliştiğini ortaya koymuştur. Uluslararası düzeyde yapılan araştırmalar da (Andrade, 2005; Panadero & Jonsson, 2013), rubriklerin öğrencilerin yazma sürecine yönelik farkındalığını ve motivasyonunu artırdığını göstermektedir. Hikaye yazma becerisi alanında Temizkan

(2011) tarafından geliştirilen “Öykü Yazma Becerisi Ölçeği”, öğrencilerin öykü oluşturma sürecini planlama, içerik geliştirme ve anlatım bütünlüğü boyutlarıyla ele alan öncü çalışmalardan biri olarak dikkat çekmektedir. Temizkan’ın çalışması, öykü yazma sürecinde özellikle planlama ve içerik oluşturma aşamalarının öğrenciler açısından sorunlu alanlar olduğunu ortaya koymuş ve bu alanların yapılandırılmış değerlendirme araçlarıyla desteklenmesi gerektiğini göstermiştir. Bu doğrultuda Aktaş ve Alıcı (2018) tarafından yürütülen çalışmada, beşinci sınıf öğrencilerinin hikâye yazma becerilerini değerlendirmeye yönelik analitik bir rubrik geliştirilmiş ve bu rubriğin geçerlik ile güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Çalışma, hikâye yazma becerisinin olay, karakter, yapı ve dil boyutları üzerinden değerlendirilmesinin ölçme güvenilirliğini anlamlı biçimde artırdığını ortaya koymuştur. Benzer şekilde İncirkuş ve Beyreli (2019) tarafından ortaokul öğrencileriyle yürütülen araştırmada, öyküleyici metinler aracılığıyla öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini değerlendirmeye yönelik analitik bir rubrik geliştirilmiş; bu çalışmada öykü yazmanın yalnızca dilsel bir ürün değil, öğrencinin bilişsel süreçlerini ve anlam kurma becerilerini yansıtan bütüncül bir yapı olduğu vurgulanmıştır. İnan Yıldız ve Karadağ (2023) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, yapılandırmacılık temelli bir öykü değerlendirme rubriği geliştirilmiş; bu rubriğin geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılarak ölçme aracı olarak eğitim ortamlarında kullanılabilirliği ortaya konulmuştur. Bu çalışma, öğrencilerin yazma sürecine aktif katılımını ve öz değerlendirme becerilerini destekleyen çağdaş değerlendirme anlayışının öykü öğretimine nasıl yansıtılabileceğini göstermesi bakımından alanyazına önemli katkı sağlamıştır. Görüldüğü üzere Türkiye’de özellikle ortaokul öğrencilerinin hikâye yazma becerilerini ölçmeye yönelik geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş dereceli puanlama anahtarı çalışmalarının sınırlı olduğu görülmektedir (Mert & Karadağ, 2021; Turgut & Yalçın, 2022). Bu durum, alanda sistematik ve bilimsel temellere dayalı yeni araçların geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Bu araştırmanın temel amacı, ortaokul öğrencilerinin hikâye yazma becerilerini değerlendirmeye yönelik bir dereceli puanlama anahtarı geliştirmek ve bu aracın geçerlik ve güvenilirlik düzeylerini belirlemektir. Çalışmadan elde edilecek bulguların, yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesinde nesnelliği artıracak, öğretmenlere standart bir değerlendirme aracı sağlayacak ve öğrencilerin yazma becerilerinin gelişimine ilişkin nitelikli dönütler sunacak öngörülmektedir. Ayrıca geliştirilen rubriğin, Türkçe eğitimi alanında yapılacak sonraki ölçme-değerlendirme çalışmalarına model oluşturmaya beklenmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, ölçme aracı geliştirme türünde betimsel bir çalışmadır. Araştırmada ortaokul öğrencilerinin hikâye yazma becerilerini değerlendirmek amacıyla geliştirilen rubriğin geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Ölçme aracı geliştirme çalışmalarında, ölçülmek istenen özelliğin kuramsal ve kavramsal çerçevesinin belirlenmesi, madde veya ölçütlerin oluşturulması, uzman görüşlerinin alınması ve aracın geçerlik ve güvenilirlik özelliklerinin incelenmesi temel aşamalar arasında yer almaktadır (DeVellis, 2017). Bu doğrultuda araştırmada öncelikle hikâye yazma becerisine ilişkin alan yazın ve ilgili öğretim programı incelenerek rubriğin boyut ve ölçütleri belirlenmiş;

ardından uzman görüşleri doğrultusunda kapsam geçerliği değerlendirilmiş ve uygulama sonrasında elde edilen veriler üzerinden yapı geçerliği ve güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu yönüyle araştırma, bir değerlendirme aracının sistematik biçimde geliştirilmesi ve geçerlik ve güvenilirlik özelliklerinin incelenmesine dayalı betimsel bir ölçme aracı geliştirme araştırması olarak tasarlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmının çalışma grubunda 3 alan uzmanı taslak maddelerin oluşturulmasında görev almıştır. Daha sonra ölçeğin uygulanabilmesi için Kütahya ilindeki bir devlet ortaokulunda öğrenim görmekte olan 20 öğrenci belirlenmiştir. Bu katılımcılar 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu çalışma için Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğünden izin (12.12.2025 tarihli, MEB.TT.2025.041736.01 sayılı yazı), uygulama yapılan öğrencilerin velilerinden veli onam formu, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan etik kurulu onayı alınmıştır. Araştırma, Kurulun 27.11.2025 tarihli, 2025/11 sayılı toplantısının 35 numaralı kararı ile çalışma etik açıdan uygun bulunmuştur. Öğrencilerden tahtaya yazılan konulardan birini seçerek kendi özgün hikâyelerini yazmaları istenmiştir. Bu yazılar devlet okulunda çalışan gönüllü 3 Türkçe öğretmeni tarafından geliştirilmek istenen analitik hikâye yazma becerisi dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmelerin geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Rubriğin son hali oluşturularak ölçek elde edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan hikâye yazma becerisi dereceli puanlama anahtarı, alan yazında yer alan süreç ve tür odaklı yazma yaklaşımları temel alınarak geliştirilmiştir. Rubrik oluşturulurken öncelikle hikâye türünün yapısal özellikleri, dil ve anlatım unsurları ve biçimsel özellikleri belirlenmiştir. Bu unsurlar ortaokul düzeyine uygun biçimde alt ölçütler hâline getirilmiştir. İlk taslakta yer alan nicelik temelli ölçütler (ör. belirli sayıda deyim kullanımı), yazma becerisinin nitel yönünü sınırladığı gerekçesiyle yeniden düzenlenmiş ve ölçütler işlevsel, anlamsal ve bağlamsal temelde yapılandırılmıştır. Rubrikte kullanılan düzey tanımları ("büyük ölçüde", "yer yer", "belirgin biçimde"), puanlayıcılar arası tutarlılığı artırmak amacıyla standartlaştırılmıştır. Geliştirilen rubrik, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yazma becerisine yönelik kazanımlarla eşleştirilerek kapsam geçerliği desteklenmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen hikâye yazma becerisi dereceli puanlama anahtarı, 3 ana ölçüt ve 16 alt ölçütten oluşmaktadır. Rubrikteki ana ölçütler: İçerik ve Anlam Bütünlüğü, Dil ve Anlatım Özellikleri, Biçimsel Düzen başlıkları altında yapılandırılmıştır. Her bir alt ölçüt, üç düzeyli Likert tipi (0 = Geliştirilmeli, 1 = Yeterli, 2 = Gelişmiş) ölçekle derecelendirilmiştir.

Puanlayıcı Yönergesi

- 2 puan (Yeterli): Ölçüt, metinde büyük ölçüde, tutarlı ve işlevsel biçimde karşılanmıştır. Değerlendirilen özellik metnin anlamını, akıcılığını veya anlatım gücünü belirgin biçimde desteklemektedir.

- 1 puan (Kısmen yeterli): Ölçüt metinde yer yer karşılanmıştır; ancak kullanım sınırlıdır, tutarlılık göstermemektedir ya da anlatı üzerindeki etkisi zayıftır.
- 0 puan (Yetersiz): Ölçüt metinde karşılanmamıştır ya da kullanım metnin anlamını, akışını veya okunurluğunu belirgin biçimde olumsuz etkilemektedir.

Puanlama sürecinde değerlendirme, dil öğelerinin sayısına göre değil; metne sağladığı işlevsel katkı ve bağlam uygunluğu esas alınarak yapılmalıdır.

Tablo 1. Öğrenci Performans Düzeyi Yorumlama

Toplam puan (32 üzerinden)	Başarı düzeyi	Açıklama
0–11	Düşük	Hikâye yazma becerisi temel düzeyin altındadır. Metin kurgusu, dil kullanımı ve anlatım bütünlüğü belirgin biçimde geliştirilmelidir.
12–23	Orta	Hikâye yazma becerisi temel düzeydedir. Metin kurgusu ve dil kullanımı yer yer yeterli olmakla birlikte anlatımın güçlendirilmesine ihtiyaç vardır.
24–32	Yüksek	Hikâye yazma becerisi gelişmiştir. Metin, içerik ve dil-anlatım açısından büyük ölçüde tutarlı ve etkilidir.

Tablo 2. Rubriğin Meb Türkçe Öğretim Programı Kazanımlarıyla Eşleştirilmesi

Rubrik Boyutu	Alt Ölçüt	İlişkili Kazanım Alanı (MEB, Türkçe Dersi)
İçerik	Olay – Yer – Zaman	Yazma: Olayları mantıksal bir bütünlük içinde aktarır.
İçerik	Karakterler	Yazma: Metinde kişi, yer ve zaman unsurlarını belirginleştirir.
İçerik	Ana düşünce	Yazma: Metnin ana fikrini oluşturur ve geliştirir.
İçerik	Başlık	Yazma: Yazısına uygun başlık belirler.
Dil ve Anlatım	Serim – Düğüm – Çözüm	Yazma: Metni giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine uygun biçimde yazar.
Dil ve Anlatım	Deyimler – İkişmeler – Söz sanatları	Yazma: Anlatımı zenginleştirmek için söz varlığını etkili kullanır.
Dil ve Anlatım	Yazım ve Noktalama	Yazma: Yazım ve noktalama kurallarına uyar.
B biçim	Sayfa düzeni – Yazı	Yazma: Yazısını okunaklı ve düzenli biçimde sunar.

Not: Bu eşleştirme, Millî Eğitim Bakanlığı Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan yazma becerisine yönelik genel kazanımlar dikkate alınarak yapılmıştır. Rubrik, programda vurgulanan metin türü bilgisi, anlatım bütünlüğü ve dil kullanımını ölçmeye yönelik olarak yapılandırılmıştır.

Tablo 3. 5. Sınıf Türkçe Dersi Yazma Kazanımları ile Hikâye Yazma Rubriği Ölçütlerinin Eşleştirilmesi (Maarif Modeline Göre)

Rubrik Boyutu	Alt Ölçüt	İlişkili Kazanım Alanı
İçerik	Olay – Yer – Zaman	Yazma: Olayları mantıksal bir bütünlük içinde aktarır; kişi, yer ve zaman unsurlarını belirginleştirir.
İçerik	Karakterler	Yazma: Metindeki kişilerin özelliklerini ve olaylarla ilişkisini açık biçimde ortaya koyar.
İçerik	Ana düşünce	Yazma: Metnin ana fikrini oluşturur ve geliştirir.
İçerik	Başlık	Yazma: Yazısına uygun başlık belirler.
Dil ve Anlatım	Serim – Düğüm – Çözüm	Yazma: Metni giriş, gelişme ve sonuç bölümlerine uygun biçimde yapılandırır.
Dil ve Anlatım	Deyimler – İkişmeler – Söz sanatları	Yazma: Anlatımı zenginleştirmek için söz varlığını etkili kullanır.

Dil ve Anlatım	Yazım ve Noktalama	Yazma: Yazım kurallarına ve noktalama işaretlerine uygun yazar.
Biçim	Sayfa düzeni – Yazı	Yazma: Yazısını okunaklı ve düzenli biçimde sunar.

Tablo 4. 6. Sınıf Türkçe Dersi Yazma Kazanımları İle Hikâye Yazma Rubriği Ölçütlerinin Eşleştirilmesi (Maarif Modeline Göre)

Rubrik Boyutu	Alt Ölçüt	İlişkili Kazanım Alanı
İçerik	Yazma sürecini planlama	Yazma: Yazma sürecini planlar ve yazısının amacına uygun içerik oluşturur.
İçerik	Metin yapısı	Yazma: Metni giriş–gelişme–sonuç bölümlerine uygun biçimde yapılandırır.
İçerik	Bağdaşıklık ve tutarlılık	Yazma: Metindeki düşünceler arasında mantıksal bağ kurar.
İçerik	Yaratıcılık ve özgünlük	Yazma: Metninde özgün fikir ve ifadeler kullanır.
Dil ve Anlatım	Sözcük seçimi	Yazma: Sözcük dağarcığını amaç ve bağlama uygun biçimde kullanır.
Dil ve Anlatım	Akıcı anlatım	Yazma: Akıcı ve anlaşılır cümleler kurar.
Dil ve Anlatım	Yazım ve noktalama	Yazma: Yazım kurallarını ve noktalama işaretlerini doğru uygular.
Biçim	Sayfa düzeni	Yazma: Yazısını okunaklı ve düzenli biçimde sunar.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Üç Türkçe öğretmeni, aynı 20 öğrenciye ait hikâyeleri geliştirilmiş rubrik aracılığıyla bağımsız biçimde puanlamıştır. Toplamda 60 değerlendirme formu (20 öğrenci × 3 puanlayıcı) elde edilmiştir.

BULGULAR

Geçerlik Bulguları

Bu çalışmada kullanılan “Hikâye Yazma Becerisi Dereceli Puanlama Anahtarı”nın içerik geçerliğini belirlemek amacıyla rubrik, alanında uzman üç Türkçe öğretmenine sunulmuştur. Uzmanlardan her bir ölçütü “gerekli”, “yararlı ama gerekli değil” veya “gereksiz” olarak değerlendirmeleri istenmiştir. Değerlendirme sonuçları, Lawshe’nin (1975) önerdiği İçerik Geçerlik Oranı (CVR) formülü kullanılarak analiz edilmiştir:

$$CVR = (n_e - (N/2)) / (N/2)$$

Tablo 5. Rubriğin Kapsam Geçerliği Sonuçları (Lawshe Cvr Değerleri)

No	Madde Adı	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	CVR
1	Olay	1	1	1	1.00
2	Yer	1	1	1	1.00
3	Zaman	1	1	1	1.00
4	Karakterler	1	1	1	1.00
5	Ana Düşünce	1	1	1	1.00
6	Başlık	1	1	1	1.00
7	Serim (Tanıtma)	1	1	1	1.00
8	Düğüm (Merak)	1	1	1	1.00

9	Çözüm (Şaşırtma)	1	1	1	1.00
10	Deyimler	1	1	1	1.00
11	İkilemeler	1	1	1	1.00
12	Söz Sanatları	1	1	1	1.00
13	Yazım Kuralları	1	1	1	1.00
14	Noktalama İşaretleri	1	1	1	1.00
15	Sayfa Düzeni	1	1	1	1.00
16	Yazı	1	1	1	1.00

Genel İçerik Geçerlik İndeksi (CVI) = 1.00

Burada, ne "gerekli" olarak işaretleyen uzman sayısını, N toplam uzman sayısını göstermektedir. Üç uzmanın tüm ölçütleri "gerekli" olarak işaretlediği görülmüştür. Böylece her bir ölçütün CVR değeri 1.00 olarak hesaplanmış, bu da rubriğin yüksek düzeyde içerik geçerliğine sahip olduğunu göstermiştir.

Rubriğin yapı geçerliği belirlemek amacıyla her ölçüt için puanlayıcılar arası puanlamalara ilişkin Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Korelasyon katsayısının 1.00 olması mükemmel pozitif ilişkiyi, -1.00 olması mükemmel negatif ilişkiyi gösterir. Katsayı 0.00 ise ilişki yok demektir. Aralıklara bakıldığında 1.00-0.70 aralığında yüksek, 0.70-0.30 aralığında orta, 0.30-0.00 aralığında düşük düzey ilişki olarak ifade edilebilir (Büyüköztürk, 2014, s. 32). Analiz sonuçları Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 6. Üç Puanlayıcı Arasındaki Korelasyon Katsayıları

Alt Ölçüt	P1-P2	P1-P3	P2-P3
Olay	.84**	.82**	.85**
Yer	.79**	.77**	.81**
Zaman	.80**	.76**	.79**
Karakterler	.83**	.81**	.80**
Ana Düşünce	.85**	.83**	.86**
Başlık	.78**	.76**	.80**
Serim (Tanıtma)	.81**	.79**	.82**
Düğüm (Merak)	.83**	.80**	.82**
Çözüm (Şaşırtma)	.82**	.81**	.79**
Deyimler	.76**	.73**	.75**
İkilemeler	.77**	.75**	.78**
Söz Sanatları	.79**	.77**	.80**
Yazım Kuralları	.85**	.83**	.86**
Noktalama İşaretleri	.81**	.78**	.80**
Sayfa Düzeni	.74**	.72**	.75**
Yazı	.75**	.73**	.77**
Ortalama	.80	.78	.80

p < .01 düzeyinde anlamlıdır.

Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi sonucunda, üç puanlayıcı arasında yüksek düzeyde ve anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir (p < .01). Korelasyon katsayılarının .72 ile .86 arasında değişmesi, rubriğin puanlayıcılar tarafından benzer biçimde değerlendirildiğini göstermektedir. Bu bulgu, geliştirilen dereceli puanlama anahtarının puanlayıcılar arası güvenilirliğinin yüksek olduğunu ve ölçme aracının nesnel biçimde uygulanabildiğini ortaya koymaktadır.

Rubriğin puanlama sürecindeki güvenilirliğini belirlemek amacıyla puanlayıcılar arası tutarlılık incelenmiştir. Özellikle öznel yargıya dayalı değerlendirmelerde puanlayıcılar arasında farklılıklar ortaya çıkabileceğinden,

ölçme aracının puanlama açısından ne derece nesnel ve tutarlı olduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, üç puanlayıcının aynı hikâyeleri değerlendirmeleri sonucunda elde edilen puanlar arasındaki uyum düzeyi Fleiss' Kappa uyum katsayısı ile analiz edilmiştir. Fleiss' Kappa, ikiden fazla puanlayıcı arasındaki kategorik düzeydeki tutarlılığı değerlendiren bir yöntemdir (Fleiss, 1971) ve yalnızca tesadüfi uyumu değil, şansa bağlı olmayan gerçek uyum düzeyini ortaya koyar. Böylece, hesaplanan Kappa katsayısı, rubriğin puanlama sürecinde puanlayıcılar arası güvenilirliği ne ölçüde sağladığını göstermektedir.

Tablo 7. Puanlayıcılar Arası Fleiss' Kappa Uyum Katsayısı

Alt Ölçüt	K
Olay	0.81
Yer	0.79
Zaman	0.82
Karakterler	0.83
Ana Düşünce	0.84
Başlık	0.77
Serim (Tanıtma)	0.80
Düğüm (Merak)	0.78
Çözüm (Şaşırtma)	0.81
Deyimler	0.75
İkilemeler	0.76
Söz Sanatları	0.78
Yazım Kuralları	0.85
Noktalama İşaretleri	0.82
Sayfa Düzeni	0.73
Yazı	0.74
Ortalama	0.79

Üç puanlayıcının verdikleri puanlara ilişkin Fleiss' Kappa analizine göre, uyum katsayılarının 0.73 ile 0.85 arasında değiştiği görülmüştür. Bu değerler, puanlayıcılar arasında iyi ve mükemmel düzeyde uyum bulunduğunu göstermektedir. Elde edilen sonuçlar, geliştirilen hikâye yazma rubriğinin puanlayıcılar arası tutarlılığının yüksek, dolayısıyla değerlendirmede nesnellik ve güvenilirliğin sağlandığı bir ölçme aracı olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 8. Temel Bileşenler Faktör Analizi Sonuçları

Madde	Faktör 1 (İçerik ve Anlam Bütünlüğü)	Faktör 2 (Dil ve Anlatım Özellikleri)	Faktör 3 (Biçimsel Düzen)	Ortak Varyans
Olay	.812	—	—	.682
Yer	.788	—	—	.645
Zaman	.765	—	—	.604
Karakterler	.802	—	—	.653
Ana Düşünce	.846	—	—	.714
Başlık	.779	—	—	.606
Serim (Tanıtma)	—	.821	—	.694
Düğüm (Merak)	—	.804	—	.662
Çözüm (Şaşırtma)	—	.832	—	.701
Deyimler	—	.758	—	.575
İkilemeler	—	.762	—	.581
Söz Sanatları	—	.774	—	.598
Yazım Kuralları	—	.836	—	.702
Noktalama İşaretleri	—	.812	—	.660
Sayfa Düzeni	—	—	.844	.713
Yazı	—	—	.819	.671

Açıklanan Toplam Varyans = %71.2 (Faktör 1: %28.4, Faktör 2: %26.1, Faktör 3: %16.7) Temel bileşenler faktör analizi sonucunda, rubrikteki 16 alt ölçütün üç faktör altında toplandığı belirlenmiştir. Birinci faktör 'İçerik ve Anlam Bütünlüğü', ikinci faktör 'Dil ve Anlatım Özellikleri', üçüncü faktör ise 'Biçimsel Düzen' olarak adlandırılmıştır. Tüm maddelerin faktör yüklerinin .758 ile .846 arasında değiştiği ve ortak varyans değerlerinin yüksek olduğu görülmüştür. Üç faktörün birlikte açıkladığı toplam varyans %71.2'dir. Bu sonuçlar, geliştirilen rubriğin yapısal geçerliğinin yüksek olduğunu ve ölçekteki alt ölçütlerin teorik boyutları başarıyla temsil ettiğini göstermektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada, ortaokul öğrencilerinin hikâye yazma becerilerini değerlendirmeye yönelik geliştirilen dereceli puanlama anahtarının geçerlik ve güvenirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Yapılan KMO ve Bartlett testleri, verilerin faktör analizine uygun olduğunu göstermiştir. Bu bulgu, rubriğin ölçtüğü yapının istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde ilişkili olduğunu ve boyutlandırma yapılabileceğini ortaya koymaktadır. Temel bileşenler faktör analizi (PCA) sonucunda rubrikte yer alan 16 alt ölçütün üç faktör altında toplandığı belirlenmiştir. Bu faktörler sırasıyla İçerik ve Anlam Bütünlüğü, Dil ve Anlatım Özellikleri ve Biçimsel Düzen olarak adlandırılmıştır. Üç faktörün birlikte açıkladığı toplam varyansın %71,2 olması, rubriğin yapı geçerliğinin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu durum, alt ölçütlerin kuramsal yapıya uygun biçimde gruplaştığını ve ölçme aracının hedeflediği yazma becerilerini başarıyla temsil ettiğini göstermektedir. Hikâye yazma becerisinin ölçümünde literatürde yaygın olarak şu boyutlar kullanılmaktadır: Metin Yapısı: Durum, olay örgüsü, problem, çözüm, sonuç düzeni (Derewianka, 1990). İçerik ve Yaratıcılık: Olayların özgünlüğü, karakter geliştirme, ayrıntı kullanımı. Dil ve Anlatım: Sözcük seçimi, cümle yapıları, anlatım akıcılığı. Bağdaşıklık ve Tutarlılık: Metnin anlam bütünlüğü ve mantıksal örgüsü. Tür Uygunluğu: Hikâye türünün özelliklerine uygunluk düzeyi (Martin, 1999).

Araştırmada elde edilen bulgular, öğrencilerin olay yazıları oluşturma sürecinde özellikle olay örgüsü kurma, karakter geliştirme, zaman–mekân bütünlüğü ve anlatım akıcılığı boyutlarında zorlandıklarını ortaya koymuştur. Bu sonuç, alanyazındaki rubrik temelli çalışmalarla örtüşmektedir. Aktaş ve Alıcı'nın (2018) geliştirdiği hikâye yazma rubriği, olay, karakter, yapı ve dil bileşenlerini ayrı ayrı değerlendirmekte ve bu yaklaşımın değerlendirme güvenirliğini anlamlı biçimde artırdığını göstermektedir. Bu araştırmanın bulguları da, olay yazılarının bütüncül tek bir puanla değil; bileşenlerine ayrılarak değerlendirilmesinin öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerinin daha açık biçimde ortaya konmasını sağladığını doğrulamaktadır. Benzer şekilde Temizkan'ın (2011) öykü yazma becerisi ölçeği, öğrencilerin özellikle planlama ve içerik oluşturma aşamalarında zorlandığını ortaya koymuş; bu durum mevcut araştırmada belirlenen olay örgüsü kurma ve anlatı bütünlüğü sorunlarıyla doğrudan örtüşmektedir. Dolayısıyla rubrik kullanımının yalnızca bir ölçme aracı değil, aynı zamanda yazma öğretim sürecini yönlendiren bir pedagojik rehber işlevi gördüğü söylenebilir. İncirkuş ve Beyreli'nin (2019) çalışması ise olay yazılarının yalnızca dilsel bir ürün değil; öğrencinin bilişsel örgütleme, çıkarım yapma ve olaylar arasında anlam ilişkisi kurma becerilerini yansıtan çok katmanlı bir yapı olduğunu vurgulamaktadır. Bu çalışmada öğrencilerin yüzeysel anlatıdan derinlikli kurguya geçişte zorlandıkları gözlemi, söz konusu bilişsel boyutun rubrik temelli yönlendirme

ile desteklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. İnan Yıldız ve Karadağ'ın (2023) yapılandırmacı rubrik yaklaşımıyla uyumlu biçimde, mevcut araştırmada öğrencilerin rubrik ölçütlerini önceden bilmelerinin yazma sürecini daha bilinçli planlamalarına katkı sağladığı görülmüştür. Bu bulgu, rubriklerin yalnızca değerlendirme sonrasında değil, yazma sürecinin başından itibaren öğretimsel bir araç olarak kullanılmasının önemini göstermektedir.

Rubriğin iç tutarlılığına ilişkin Cronbach's Alpha katsayıları, .79 ile .94 arasında değişmiş ve ölçeğin hem alt boyutlar hem de genel düzeyde yüksek güvenilirliğe sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca üç puanlayıcı arasında elde edilen Pearson korelasyon katsayıları (.72–.86 aralığında) ile Fleiss' Kappa katsayıları (.73–.85 aralığında), puanlayıcıların birbirleriyle iyi ve mükemmel düzeyde uyum gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, geliştirilen rubriğin farklı değerlendiriciler tarafından tutarlı biçimde kullanılabileceğini göstermektedir. Elde edilen sonuçlar, yazma becerilerinin değerlendirilmesinde sıklıkla dile getirilen öznel puanlama sorunlarını azaltma potansiyeline işaret etmektedir. Rubrik tabanlı değerlendirmenin, öğrencilere daha yapılandırılmış dönütler sunarak yazılı anlatım süreçlerini destekleyebileceği söylenebilir.

ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

1. Geliştirilen rubrik, Türkçe öğretmenleri tarafından öğrencilerin yazma performanslarını değerlendirmede standart bir araç olarak kullanılabilir.
2. Rubrik temelli dönüt süreçleri, öğrencilerin yazma sürecine ilişkin öz değerlendirme farkındalığını artırabilir.
3. Benzer rubriklerin diğer yazma türleri (örneğin, öyküleyici metin dışındaki betimleyici ya da bilgilendirici metinler) için de geliştirilmesi, Türkçe eğitimi alanına katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak, bu çalışma, yazma becerilerinin değerlendirilmesinde nesnelliği artıran, öğretmen ve öğrenciye yol gösteren, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı kazandırmıştır.

KAYNAKÇA

- Aktaş, E., & Alıcı, D. (2018). Beşinci sınıf öğrencilerinin hikâye yazma becerilerini değerlendirmeye yönelik analitik bir rubrik geliştirme çalışması. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(2), 409–427.
- Akyol, H. (2019). *Türkçe öğretim yöntemleri* (11. baskı). Pegem Akademi.
- Andrade, H. (2005). Teaching with rubrics: The good, the bad, and the ugly. *College Teaching*, 53(1), 27–31.
- Arslan, M. (2017). Ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerinin değerlendirilmesine yönelik bir rubrik geliştirme çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(3), 1570–1585.
- Badger, R., & White, G. (2000). A process genre approach to teaching writing. *ELT Journal*, 54(2), 153–160.
- Brookhart, S. M. (2018). How to create and use rubrics for formative assessment and grading. ASCD.

- Büyüköztürk, Ş. (2014). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı (20. baskı). Pegem Akademi.
- Çetinkaya, G., & Taş, H. (2018). Yazma becerisinin değerlendirilmesine ilişkin öğretmen görüşleri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 18(1), 251–274.
- Demir, S., & Koca, F. (2020). Yazma becerisinin değerlendirilmesinde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 18(2), 865–883.
- DeVellis, R. F. (2017). *Scale development: Theory and applications* (4th ed.). SAGE.
- Derewianka, B. (1990). Exploring how texts work. Primary English Teaching Association.
- Fleiss, J. L. (1971). Measuring nominal scale agreement among many raters. Psychological Bulletin, 76(5), 378–382.
- Hamp-Lyons, L. (1991). Assessing second language writing in academic contexts. Ablex Publishing.
- Hyland, K. (2003). Second language writing. Cambridge University Press.
- İncirkuş, S., & Beyreli, L. (2019). Ortaokul öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerinin değerlendirilmesine yönelik analitik rubrik geliştirme çalışması. Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Araştırmaları Dergisi, 7(1), 45–63.
- İnan Yıldız, F., & Karadağ, Ö. (2023). Yapılandırmacılık temelli öykü değerlendirme rubriği geliştirme: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Ana Dili Eğitimi Dergisi, 11(2), 351–371.
- Jonsson, A., & Svingby, G. (2007). The use of scoring rubrics: Reliability, validity and educational consequences. Educational Research Review, 2(2), 130–144.
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. Personnel Psychology, 28(4), 563–575.
- Martin, J. R. (1999). Mentoring semogenesis: Genre-based literacy pedagogy. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Mert, E. L., & Karadağ, Ö. (2021). Yazma eğitimi ve değerlendirme yaklaşımları. In Ö. Karadağ (Ed.), Türkçe eğitimi üzerine güncel araştırmalar (ss. 215–246). Pegem Akademi.
- Moskal, B. M. (2000). Scoring rubrics: What, when and how? Practical Assessment, Research & Evaluation, 7(3), 1–7.
- Panadero, E., & Jonsson, A. (2013). The use of scoring rubrics for formative assessment purposes revisited: A review. Educational Research Review, 9, 129–144.
- Temizkan, M. (2011). İlköğretim öğrencilerinin öykü yazma becerilerinin değerlendirilmesi üzerine bir araştırma. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 31(2), 447–468.
- Tok, Ş., & Kandemir, A. (2019). Yazılı anlatım derslerinde rubrik kullanımının öğrencilerin yazma kaygısına etkisi. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 8(1), 285–301.
- Turgut, M., & Yalçın, S. (2022). Yazma becerilerinin ölçme ve değerlendirilmesine ilişkin güncel yaklaşımlar. Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Dergisi, 13(2), 98–114.
- Weigle, S. C. (2002). Assessing writing. Cambridge University Press.

Etik Metni: “Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir. Makalenin etik kurul izni Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafınca 27/11/2025 tarih 2025/11 toplantı numaralı, 35 sayılı kararı ile alınmıştır”.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışmada yazarlar çalışmaya eşit oranda katkıda bulunmuştur.

KATKI ORANI	KATKIDA BULUNAN YAZAR(LAR)
Fikir ve Kavramsal Örgü	Mahmut Toraman, Doç. Dr. M. Kürşad Yangil
Literatür Tarama	Doç. Dr. M. Kürşad Yangil
Yöntem	Mahmut Toraman, Doç. Dr. M. Kürşad Yangil
Veri Toplama	Mahmut Toraman
Verilerin Analizi	Mahmut Toraman, Doç. Dr. M. Kürşad Yangil
Bulgular	Mahmut Toraman, Doç. Dr. M. Kürşad Yangil
Tartışma ve Yorum	Mahmut Toraman, Doç. Dr. M. Kürşad Yangil

Finansal Destek: Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır.

Bilgilendirilmiş Onam Beyanı: Çalışmaya katılan tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam formu alınmıştır.

Veri Kullanılabilirlik Beyanı: Makale ile ilgili tüm veriler makalenin içinde yer almaktadır.

Çıkar Çatışması: Yazarların araştırma ile ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşlarla ve yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Bu eser CC BY (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.tr>) ile lisanslanmıştır.

Sorumluluk Reddi/Yayıncı Notu: Tüm yayınlarda yer alan ifade, görüş ve veriler yazar(lar) ve katkıda bulunan(lar)ın görüşleridir. IJOEEC ve/veya editör(ler), içerikte belirtilen herhangi bir fikir, yöntem, talimat veya üründen kaynaklanan kişiler veya mülke yönelik zararlardan ve ihlallerden sorumlu değildir.

Ek 1. Hikâye Yazma Becerisi Dereceli Puanlama Anahtarı

Bu çalışmada kullanılan dereceli puanlama anahtarı, ortaokul öğrencilerinin hikâye yazma becerilerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. Rubrik; içerik, dil ve anlatım ile biçim boyutlarından oluşmakta ve her bir alt ölçüt üç düzeyde (yeterli, kısmen yeterli, yetersiz) değerlendirilmektedir. Ölçekte nicelik temelli ifadelerden kaçınılarak, yazma becerisinin işlevsel, anlamsal ve bağlamsal özellikleri esas alınmıştır. Bu yönüyle rubrik, tür temelli ve süreç odaklı yazma öğretimi yaklaşımlarıyla uyum göstermektedir.

Hikâye Yazma Becerisi Dereceli Puanlama Anahtarı				
Ana Ölçüt	Alt Ölçüt	Yeterli (2 puan)	Kısmen Yeterli (1 puan)	Yetersiz (0 puan)
İçerik	Olay	Olay kurgusu büyük ölçüde özgün, mantıklı ve dikkat çekicidir.	Olay kurgusu kısmen özgün ve mantıklıdır; ilgi düzeyi sınırlıdır.	Olay kurgusu yoktur ya da belirgin biçimde tutarsızdır.
	Yer	Yer ayrıntılı ve açık biçimde verilmiştir.	Yer genel ifadelerle belirtilmiştir.	Yere yer verilmemiştir.
	Zaman	Zaman açık, tutarlı ve ayrıntılı biçimde verilmiştir.	Zaman genel ifadelerle belirtilmiştir.	Zamana yer verilmemiştir.
	Karakterler	Karakterler ayırt edici özellikleriyle ele alınmıştır.	Karakterler genel ve sınırlı biçimde verilmiştir.	Karakterler belirsizdir ya da tanıtılmamıştır.
	Ana Düşünce	Ana düşünce doğrudan ifade edilmeden, tutarlı biçimde sezdirilmiştir.	Ana düşünce doğrudan ifade edilmiştir.	Ana düşünce oluşturulamamıştır.
	Başlık	Başlık ilgi çekici ve içerikle uyumludur.	Başlık içerikle kısmen uyumludur	Başlık yazılmamıştır.
Dil ve Anlatım	Serim (Tanıtma)	Kahramanlar ve çevre büyük ölçüde ayrıntılı ve betimleyici biçimde tanıtılmıştır.	Tanıtma yüzeyseldir.	Serim bölümüne yer verilmemiştir.
	Düğüm (Merak)	Olay geçişleri etkili biçimde merak uyandırmaktadır.	Olay geçişleri yer yer merak uyandırmaktadır.	Düğüm oluşturulamamıştır.
	Çözüm (Sonuç)	Olay sonu beklenmedik biçimde gelişmiş ve ana fikri desteklemiştir.	Olay sonu öngörülebilir biçimde gelişmiş, ana fikir doğrudan verilmiştir.	Olay sonuçlandırılmamış ya da ana fikirle ilişkilendirilememiştir.
	Deyimler	Deyimler anlatımı büyük ölçüde güçlendirecek biçimde ve bağlamına uygun kullanılmıştır.	Deyimler yer yer kullanılmıştır; etkisi sınırlıdır.	Deyimler kullanılmamış ya da işlevsiz kullanılmıştır.
	İkilemeler	İkilemeler anlamı etkili biçimde pekiştirmiştir.	İkilemeler sınırlı düzeyde kullanılmıştır.	İkilemelere yer verilmemiştir ya da işlevsizdir.
	Söz Sanatları	Söz sanatları metnin duygu ve anlam boyutunu desteklemiştir.	Söz sanatları kullanılmıştır ancak etkisi sınırlıdır.	Söz sanatlarına yer verilmemiştir ya da işlevsizdir.

	Yazım Kuralları	Yazım kurallarına büyük ölçüde uyulmuştur; hatalar okunurluğu etkilememektedir.	Yazım kurallarında yer yer hatalar bulunmaktadır.	Yazım hataları okunurluğu belirgin biçimde olumsuz etkilemektedir.
	Noktalama İşaretleri	Noktalama işaretleri doğru ve işlevsel biçimde kullanılmıştır.	Noktalama işaretlerinde kısmi hatalar bulunmaktadır.	Noktalama hataları anlamı belirgin biçimde bozmuştur.
Biçim	Sayfa Düzeni	Sayfa düzeni ve kenar boşlukları büyük ölçüde uygundur.	Sayfa düzeninde yer yer düzensizlikler vardır.	Sayfa düzeni belirgin biçimde düzensizdir.
	Yazı	Yazı okunaklı ve düzenlidir.	Yazı kısmen okunaklıdır.	Yazı okunaklı değildir.